

Woonzorgvisie Bommelerwaard 2024

Voorwoord

Met trots presenteren wij de ‘Woonzorgvisie Bommelerwaard 2024’. Met de Woonzorgvisie geven we gezamenlijk richting aan wonen met zorg binnen de Bommelerwaard, voor nu en in de toekomst. We gaan een tijd tegemoet van grote uitdagingen op het gebied van wonen en zorg, waar de druk op de woningmarkt hand in hand gaat met enorme uitdagingen in de zorgsector. De veranderingen en opgaven die daarbij horen, vragen een lange adem. Dit vraagt om creativiteit en samenwerking. Creativiteit in de manier waarop we bouwen, naar elkaar omkijken en steeds meer voor elkaar zorgen. Wij geloven dat samenwerking de sleutel is tot succes. Daarom benadrukken we in deze visie het belang van nauwe samenwerking met onze inwoners en ketenpartners.

We zijn trots dat deze woonzorgvisie tot stand is gekomen in een interactief proces met inwoners en ketenpartners zoals onze huisartsen, zorgaanbieders, welzijnsorganisaties, woningcorporaties en adviesraden. Mooi dat we met zoveel betrokkenen hebben nagedacht over het toekomstig woonzorglandschap. Gezamenlijk komen we tot de beste ideeën.

We kijken ernaar uit om met z’n allen te blijven bouwen aan een thuis in de Bommelerwaard.

Anita Sørensen
*Wethouder Zorg & Welzijn,
Cultuur & Onderwijs, Werk & Inkomen*

Karima Bouchtaoui
*Wethouder Zorg, Werk en inkomen,
Welzijn en Onderwijs*

Michiel Alexander de Raaf
*Wethouder Ruimtelijke ordening,
Bouwen, Wonen, Financiën, Omgevingswet*

Gijs van Leeuwen
*Wethouder Wonen, Cultuurhistorie,
Ruimtelijke ontwikkeling en Openbare ruimte*

Inhoud

Voorwoord	03
Inleiding	06
Aanleiding	06
Afbakening	07
Context	08
Visie en ambities	09
Voldoende, passend en divers aanbod van woningen en woonzorgvormen in wijken	11
Trends & ontwikkelingen	12
Opgaven	16
Een sterke sociale basis met (informele) ondersteuning en zorg	19
Trends & ontwikkelingen	20
Opgaven	24
Een succesvolle integrale samenwerking met ketenpartners en inwoners	27
Trends & ontwikkelingen	28
Opgaven	32
Samenvatting	33
Vervolg	35

Inleiding

Aanleiding

We vinden het belangrijk dat inwoners prettig kunnen wonen in de Bommelerwaard. Er verandert veel op het gebied van wonen en zorg. Aangezien de vorige woonzorgvisie niet meer actueel is en onvoldoende handvatten biedt voor de huidige uitdagingen is het tijd voor een nieuwe visie.

Om meer inzicht te krijgen in de huidige en toekomstige vraag naar wonen met zorg is eind 2023 een woningbehoefteonderzoek uitgevoerd. Tijdens een themasessie met bijna 70 deelnemers vanuit zorgaanbieders, woningbouwcorporaties, welzijnspartners, adviesraden, ouderen-verenigingen, het

jongerenwerk en andere lokale partners zijn verschillende vraagstukken verder uitgewerkt. Dit is de basis voor de Woonzorgvisie Bommelerwaard 2024.

Wonen, welzijn en zorg heeft ook op rijksniveau veel aandacht. Dit komt terug in nationale

programma's zoals Wonen, ondersteuning en zorg voor ouderen (WOZO), Een thuis voor iedereen, het Nationaal Actieplan Dakloosheid en het Integraal ZorgAkkoord (IZA). Om de inhoud van deze programma's lokaal te verankeren verplicht het Rijk dat elke gemeente vanaf 2024 een woonzorgvisie opstelt.

Afbakening

De focus in deze Woonzorgvisie Bommelerwaard ligt op inwoners met een zorg- of ondersteuningsvraag in de wijk zoals ouderen, mensen met een psychosociale kwetsbaarheid of mensen met een verstandelijke of lichamelijke beperking. Naast deze groepen zijn door het rijk ook andere 'aandachtsgroepen' benoemd in het programma 'Een thuis voor iedereen'.

Denk hierbij aan statushouders, studenten, woonwagenbewoners en arbeidsmigranten. Voor deze groepen geldt dat er een specifieke en urgente woonbehoefte is die moeilijk is in te vullen, maar hier ontbreekt een directe zorg- of ondersteuningsvraag. Er lopen in de Bommelerwaard andere beleidssporen over de huisvesting van deze groepen, zoals het op te stellen regionaal volkshuisvestingsprogramma en de urgentieregeling die wordt opgenomen in de nog op te stellen huisvestingsverordening. Daarom laten we de huisvestingsvraag voor deze doelgroepen in deze woonzorgvisie buiten beschouwing. Echter houden we wel rekening met deze doelgroepen wanneer het gaat over de sociale basis in de wijk.

De woonzorgvisie is een visie. Dit betekent dat op hoofdlijnen de ambities en opgaven zijn beschreven. De concrete uitwerking staat niet in deze visie, maar wordt opgenomen in diverse uitvoeringsprogramma's.

Innovaties in de zorg zoals digitalisering zijn hard nodig om de zorg toegankelijk, betaalbaar en beschikbaar te houden.

Context

Schaarste op de woningmarkt

Door de krapte op de woningmarkt en uitdagingen in de zorg staat het woon- en leefklimaat steeds meer onder druk. Er zijn te weinig (betaalbare) woningen beschikbaar. Voor veel mensen is het moeilijk om passende woonruimte te vinden, terwijl de vraag naar woningen alleen maar toeneemt. Deze toenemende vraag komt onder andere door bevolkingsgroei en door het steeds kleiner worden van de gemiddelde huishoudensomvang. Ontwikkelingen als netcongestie, de stikstofproblematiek en het personeelstekort in de bouwsector hebben een remmende werking op de bouwproductie.

Zorgschaarste

Naast deze ontwikkelingen in de woningbouw kampt de zorgsector met forse uitdagingen.

Door de bevolkingsgroei, de dubbele vergrijzing (het aantal ouderen neemt toe en deze groep wordt steeds ouder) en extramuralisering van de zorg neemt de vraag naar zorg en ondersteuning thuis de komende tijd toe. De zorg verschuift zich steeds meer naar patiënten thuis, zoals te zien is in de ziekenhuiszorg of verpleegzorg. Het aantal werkende zorgprofessionals neemt naar verwachting af. (Regiobeeld Noordoost Brabant 2023). Dit zorgt ervoor dat er een flinke druk staat op de zorg. Momenteel is er al sprake van zorgschaarste en naar verwachting zal dit de komende jaren verder toenemen. Innovaties in de zorg zoals digitalisering zijn hard nodig om de zorg toegankelijk, betaalbaar en beschikbaar te houden. Denk hierbij aan de inzet van sociale robots, beeldbellen, sensoren, alarmsystemen en andere domotica zodat de zorg effectiever kan worden ingezet.

Zorg steeds meer in de wijk

Inwoners met een zorg- of ondersteuningsvraag blijven zoveel mogelijk in de wijk wonen.

Denk bijvoorbeeld aan ouderen, inwoners met psychosociale problematiek of inwoners met een beperking (verstandelijk of lichamelijk).

Het idee om inwoners met een zorgvraag zoveel mogelijk in instellingen te huisvesten is achterhaald. Inwoners hebben meer kans op herstel en ontwikkeling wanneer ze zo zelfstandig mogelijk wonen en mee kunnen

doen in de maatschappij. Hierdoor ontstaat er in de wijk steeds meer een mix tussen inwoners mét en zonder zorg- en ondersteuningsvraag.

Dit vraagt meer van wijken en kernen.

De aanwezigheid van toegankelijke en collectieve voorzieningen is daarbij essentieel en het beroep op en het belang van samenredzaamheid en sociale binding wordt groter. En dit in een maatschappij waar we steeds meer individualisering zien.

Visie en ambities

De landelijke en lokale context stellen ons voor een enorme uitdaging. Daarom werken we samen met onze partners (o.a. inwoners, adviesraden, ouderenbonden, welzijnsorganisaties, zorgaanbieders en woningcorporaties) aan de volgende visie:

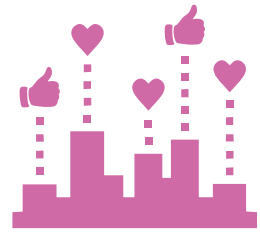
We willen dat zoveel mogelijk inwoners zo zelfstandig mogelijk, met ondersteuning waar nodig, passend kunnen wonen in de Bommelerwaard. We gaan voor draagkrachtige wijken en buurten, die zich kenmerken door burenhulp, samenredzaamheid en een integrale samenwerking van informele en formele zorg.

Naar aanleiding van het woningbehoefte-onderzoek en de themabijeenkomst zijn we samen gekomen tot de volgende drie ambities:

1. Voldoende passend en divers aanbod van woningen en woonzorgvormen in gemengde wijken.
2. Een sterke sociale basis met (informele) ondersteuning en zorg
3. Een succesvolle integrale samenwerking met en tussen ketenpartners en inwoners.

Deze ambities worden in de volgende hoofdstukken verder uitgewerkt.

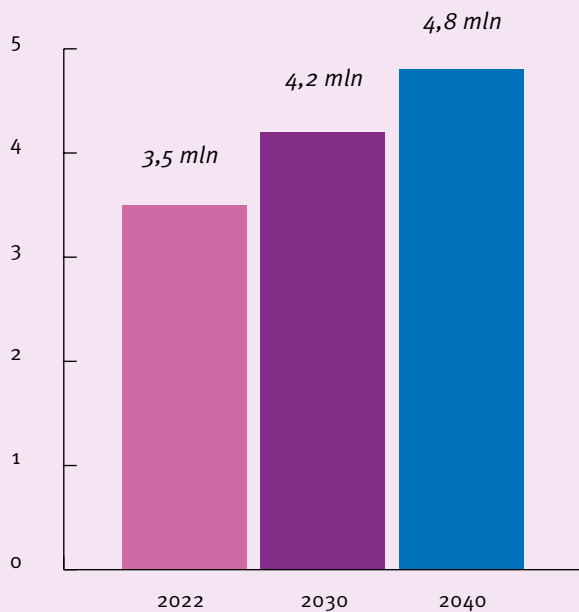

Voldoende, passend en divers aanbod van woningen en woonzorgvormen in wijken

We willen zorgen dat inwoners op een passende plek kunnen (blijven) wonen in de Bommelerwaard. Deze plek sluit zoveel mogelijk aan bij de woonbehoefte met indien nodig zorg of ondersteuning die past bij de zorgvraag. De behoeften kunnen erg verschillend zijn omdat de diversiteit aan inwoners groot is. Dit vraagt om voldoende en gedifferentieerd aanbod aan woningen en woonzorgvormen in wijken. Hierbij geldt dat het gros van het toekomstig woningaanbod er nu al staat. Voldoende, passend en divers aanbod heeft dus niet alleen te maken met gerichte nieuwe toevoegingen, maar ook met de inzet en mogelijke aanpassing van de huidige woningvoorraad.

Trends & ontwikkelingen

Figuur 1: Aantal 65-plussers in Nederland

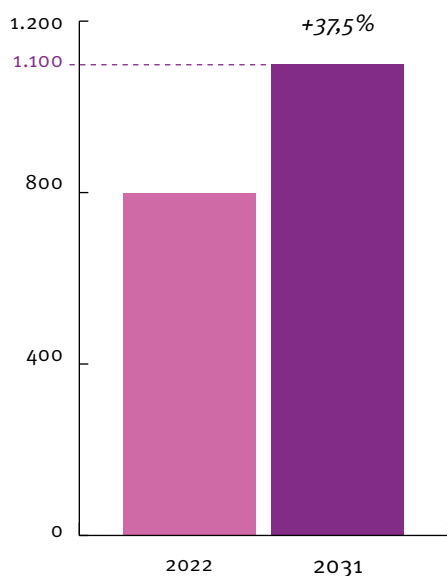

Figuur 2: Stijging aantal 65-plussers in de Bommelerwaard

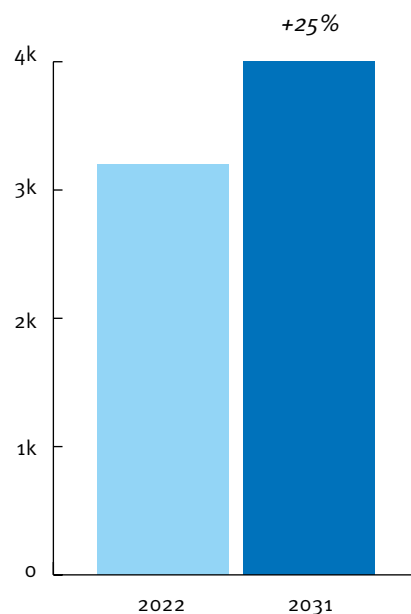
Dubbele vergrijzing

De afgelopen tien jaar zien we een sterke stijging van het aantal inwoners ouder dan 65 jaar. In de Bommelerwaard was bijna 20% van de inwoners 65 jaar of ouder in 2023. Het Centraal Bureau voor de Statistiek verwacht dat het aantal 65-plussers in Nederland de komende jaren toeneemt van 3,5 miljoen in 2022 tot naar schatting 4,2 miljoen in 2030 en 4,8 miljoen in 2040. Ook in de Bommelerwaard zien we deze stijging van het aantal ouderen. Het aantal alleenstaanden en stellen boven de 65 jaar stijgt met ongeveer 60% tot en met 2040. Naast deze stijging, worden mensen gemiddeld steeds ouder. Dit wordt de dubbele vergrijzing genoemd. Een groot aantal ouderen

blijft steeds langer vitaal en woont tot op hoge leeftijd zelfstandig in hun vertrouwde woning. De dubbele vergrijzing zorgt voor een sterke stijging van de vraag naar specifieke woontypen voor ouderen. Deze vraag blijkt erg uiteenlopend te zijn, omdat de situatie van ouderen erg divers is. Een 65-jarige kan al behoefte hebben aan intensieve zorg, terwijl een 95-jarige nog zo kwiek is als een hoentje. Ook vindt de een het prima om naar een grotere kern met meer voorzieningen te verhuizen, terwijl de ander verknocht is aan zijn vertrouwde buurt of wijk. Dit vraagt om een differentiatie aan woningen en woonzorgvormen in de Bommelerwaard.

Figuur 3: Aantal personen met een Wlz-indicatie in de Bommelerwaard

Figuur 4: Aantal huishoudens met een Wmo-indicatie in de Bommelerwaard

Langer zelfstandig thuis wonen

De zorgvraag neemt toe onder de bevolking in de Bommelerwaard. In 2023 waren er bijna 800 personen met een indicatie vanuit de Wet langdurige zorg (Wlz) in de Bommelerwaard (Woningbehoefteonderzoek 2023). Dit aantal stijgt naar verwachting met 37,5% tot ongeveer 1.100 personen in 2031. Binnen de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) is de verwachte toename circa 25%, waarbij het aantal huishoudens met een Wmo-indicatie groeit tot ongeveer 4.000 huishoudens in 2031.

Steeds meer van deze zorg wordt thuis geleverd. Inwoners met (lichte) zorg- of ondersteuningsvragen blijven daardoor langer en zo zelfstandig mogelijk in de wijk wonen. Voorheen verbleven inwoners vaker in zorginstellingen. Het gaat hierbij om een diverse groep inwoners die zich in een kwetsbare situatie bevinden, zoals inwoners met een psychische kwetsbaarheid, inwoners met een (licht) verstandelijke beperking of jongeren die (nog) niet volledig zelfstandig kunnen wonen. Ook hier kan de ondersteuningsbehoefte erg uiteenlopen.

De beweging naar Beschermd thuis

Er is landelijk een beweging gaande van wonen in een grote instelling naar een woonplek in de wijk. Om psychisch kwetsbare mensen volwaardig te laten deelnemen aan de maatschappij kan hulp het beste worden geboden vanuit een thuisomgeving. Dit toekomstbeeld is geschetst door de commissie Dannenberg, en is in Nederland breed omarmd.

De regio's Bommelerwaard en Meierij werken gezamenlijk aan de doordecentralisatie van Beschermd Wonen (BW) en de Maatschappelijke Opvang (MO) beschreven in het Regioplan Doordecentralisatie Beschermd Wonen. Alle gemeenten in de regio hebben de opgave om voldoende woningen of woonvormen voor deze kwetsbare doelgroep te realiseren.

Dreigende dak- en thuisloosheid

Naast inwoners met een indicatie voor zorg hebben we in de Bommelerwaard ook inwoners die (dreigend) dak- of thuisloos zijn. Met de Ethos telling op 16 mei 2023 zijn in totaal 48 volwassenen en 18 kinderen in beeld gebracht die (dreigend) dak- of thuisloos waren. De grootste groep verbleef tijdelijk bij vrienden of familie of in een niet-conventionele woonruimte (denk aan een garage, een kraakwoning of op een camping). Opvallend is dat van de groep

(dreigend) dak- en thuislozen minder dan de helft kampt met psychische problemen of een verslaving en dat het aandeel jongeren (18 tot en met 27 jaar) hoog is ten opzichte van de andere leeftijdsgroepen. Een groot deel van deze groep heeft zowel een woon- als een ondersteuningsvraag. Betaalbare en flexibele vormen van wonen bieden mogelijkheden om dak- en thuisloosheid te voorkomen.

**Op 16 mei 2023 zijn er
48 volwassenen en 18
kinderen geteld die dak-
of thuisloos waren**

Gerealiseerde woonzorgvormen

Jongerenhuisvesting

Voor jongeren met een lichte zorg- of ondersteuningsvraag is het lastig om passende woonruimte te vinden. Zij hebben vaak beperkte financiële middelen of zijn niet zelfredzaam genoeg om helemaal zelfstandig te wonen. Voor deze groep jongeren zijn in Zaltbommel vier woonplekken in het Jongerenhuis. In Ammerzoden zijn er zes jongerenwoningen gerealiseerd in 2022. Het jongerenwerk zorgt voor ondersteuning en begeleiding.

Links: Jongerenhuis Zaltbommel

Rechts: Jongerenwoningen Ammerzoden

Ouderenhuisvesting

In Kerkdriel is in 2021 het Gastenhuis geopend. Het Gastenhuis heeft twintig appartementen waar mensen met dementie kleinschalig kunnen wonen en de juiste (24-uur)zorg ontvangen. In 2023 is in Zaltbommel hospice de Samaritaan geopend met vijf appartementen. Dit hospice is een plek waar inwoners uit de Bommelerwaard in alle rust en waardigheid tijdens hun laatste levensfase kunnen verblijven met de juiste zorg. Momenteel vindt de herontwikkeling van de Wielewaal plaats en wordt het voormalige American Roadhouse-terrein in Zaltbommel herontwikkeld met plaats voor een gezondheidscentrum en 54 zorgappartementen voor mensen met een zeer intensieve verpleegzorgvraag.

Boven: Gastenhuis Kerkdriel

Onder: Hospice de Samaritaan Zaltbommel

Maatschappelijke opvang

In Zaltbommel is sinds 2020 een kleinschalige maatschappelijke opvang, met plek voor vier inwoners die dakloos zijn geraakt. In de regio Meierij-Bommelerwaard heerst de overtuiging dat kleinschalige opvang beter is dan grootschalige opvang. In de kleinschalige opvang ervaren inwoners rust met meer ruimte voor herstel vlakbij het eigen netwerk. In 2024 opent in de gemeente Maasdriel ook een kleinschalige maatschappelijke opvang, met plek voor vier inwoners.

Kleinschalige maatschappelijke opvang Zaltbommel

Opgaven

Om voldoende, passend en divers aanbod van woningen en woonzorgvormen te realiseren focussen we ons op de volgende opgaven:

a. We werken aan voldoende divers aanbod aan woningen voor ouderen en inwoners met een zorg- of ondersteuningsvraag

Om het aanbod beter aan te laten sluiten bij de toekomstige vraag hanteren we een tweesporen strategie: gericht op de realisatie van een voldoende en divers aanbod in nieuwbouwprojecten en in bestaande bouw. Door optimalisering van nieuwbouwprojecten met meer betaalbare (huur)woningen, meer levensloopbestendig aanbod en/of meer geclusterde/collectieve woonvormen creëren we een meer divers aanbod dat aansluit bij de diverse behoeften. Hierbij hebben we aandacht voor betaalbaarheid, bereikbaarheid en inclusiviteit (denk aan rolstoeltoegankelijkheid en gelijkvloerse woningen). We zetten in op het bouwen van woningen die flexibel inzetbaar zijn voor diverse doelgroepen. Bij nieuwbouwplannen wordt nu standaard 30% aan sociale woningen gebouwd en wordt 25% van de woningen levensloopbestendig opgeleverd.

Naast nieuwbouwprojecten leggen we meer focus op bestaande bouw, om die effectiever in te zetten voor inwoners met een zorg of ondersteuningsvraag. Samen met woningbouwcorporaties faciliteren we huisvesting van inwoners met een ambulante zorg of ondersteuningsvraag. Denk daarbij aan het inzetten op kamerverhuur zoals ‘Onder de pannen’ om dakloosheid tegen te gaan, of om jongeren met een ondersteuningsvraag

die nog niet zelfstandig kunnen wonen een kamer te bieden. Daarnaast kunnen leegstaande panden, zoals een grote woning of bedrijfsruimte, omgebouwd worden zodat meer woonruimte gecreëerd wordt. Ook in het aanpassen van bestaande bouw staat betaalbaarheid van kamers/ woningen centraal.

Het is belangrijk om bij de ontwikkeling van nieuwe woonzorg concepten en woningen aandacht te hebben voor het voorzieningenniveau en de beschikbaarheid van zorg zoals een huisarts. Vooral specialistische zorg is niet altijd aanwezig in de Bommelerwaard, waardoor we voor een klein aantal inwoners aangewezen blijven op bovenregionale voorzieningen. We realiseren woonzorgconcepten indien mogelijk rond bestaande voorzieningencusters of voegen voorzieningen toe. Dit vraagt om keuzes, afstemming met zorgpartijen en sturing vanuit de gemeente daar waar het plannen en locaties aangaat. Bij inbreidingslocaties dicht bij voorzieningen focussen we ons op levensloopbestendige woningen of seniorenwoningen. Dit worden ook wel ‘pantoffelzones’ bedoeld. Ouderen kunnen zo dicht bij voorzieningen wonen en daardoor meer zelfstandig participeren in de kern. Dit kan bijdragen aan levendige wijken en kernen.

b. We stimuleren collectieve woon(zorg)vormen

We streven naar een grotere diversiteit in het aanbod van collectieve woon(zorg) vormen. Van ‘aanleunwoningen’ en seniorenwoonvormen tot woonzorgvormen waarin juist een mix van leeftijdsgroepen samen kan wonen en elkaar kan ondersteunen wanneer dat nodig is. Gezien de groeiende vraag naar hulp en ondersteuning is het van belang dat inwoners meer omkijken naar elkaar, en elkaar kunnen helpen. Met een collectieve woonvorm faciliteer je deze vorm van burenhulp. Particuliere investeerders en corporaties anticiperen in samenwerking met gemeenten en zorgaanbieders op de vraag, door collectieve woon(zorg)vormen te creëren voor doelgroepen met een (toekomstige) zorg- of ondersteuningsvraag.

We bieden daarnaast ook ruimte aan collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO-projecten), waarbij toekomstige bewoners gezamenlijk opdrachtgever zijn voor hun eigen (nieuwbouw) project. In een CPO – project kunnen bewoners met elkaar bedenken wat voor voorzieningen ze belangrijk vinden, denk daarbij aan zorg, maaltijden, een logeerverblijf voor gasten, een fysiotherapeut die zich in het pand vestigt of een gezamenlijke ontmoetingsruimte zoals een huiskamer of tuin.

Daarnaast hebben we aandacht voor inwoners die niet passend wonen in een reguliere wijk en daar soms voor overlast zorgen. Deze inwoners zijn juist gebaat bij een prikkelarme woonomgeving. We onderzoeken de mogelijkheid om een bijzondere woonvorm in de Bommelerwaard te realiseren voor deze inwoners.

c. We faciliteren (pre)-mantelzorgwoningen

Mantelzorgers zullen een steeds grotere rol spelen in de zorg en ondersteuning. Sommige mantelzorgers willen graag dicht bij diegene wonen voor wie ze zorgen. Een mantelzorgwoning kan dan een uitkomst bieden. Een mantelzorgwoning kan ervoor zorgen dat de zorgbehoevende in een veilige en vertrouwde omgeving verzorgd wordt. De mantelzorger is dichtbij en kan daarom voor die veiligheid zorgen. Daarnaast scheelt het vaak tijd om dichtbij elkaar te wonen. Binnen no-time is de mantelzorger bij degene die hulp nodig heeft. De wetenschap dat zorg dichtbij is, geeft ook rust. De kans op eenzaamheid kan op deze manier ook verminderd worden doordat iemand in een bekende en vertrouwde omgeving woont met een sterker sociaal netwerk, waarbij mantelzorger altijd in de buurt is.

Een (tijdelijke) mantelzorgwoning mag soms vergunningsvrij worden geplaatst als de mantelzorgbehoefte kan worden aangetoond in de familiale relatie. De bewoner hoeft niet per se een ouder persoon te zijn, ook kan een mantelzorgwoning passend zijn voor een kind met een lichamelijke, een verstandelijke beperking of een persoon met een psychiatrisch verleden. Naast mantelzorg binnen een familie, kan er ook sprake zijn van mantelzorg vanuit vrienden of burens.

Daarbij willen sommige ouderen al anticiperen op hun toekomstige zorgbehoefte en dichtbij hun (toekomstige) mantelzorgers wonen zonder dat er nu al sprake is van een zorgrelatie. Een mogelijkheid is dan om een preventieve mantelzorgwoning te plaatsen of de woning zodanig te verbouwen, dat er een tweede huishouden kan komen wonen. We onderzoeken hoe we de mogelijkheden kunnen verruimen voor (pre)-mantelzorgwoningen.

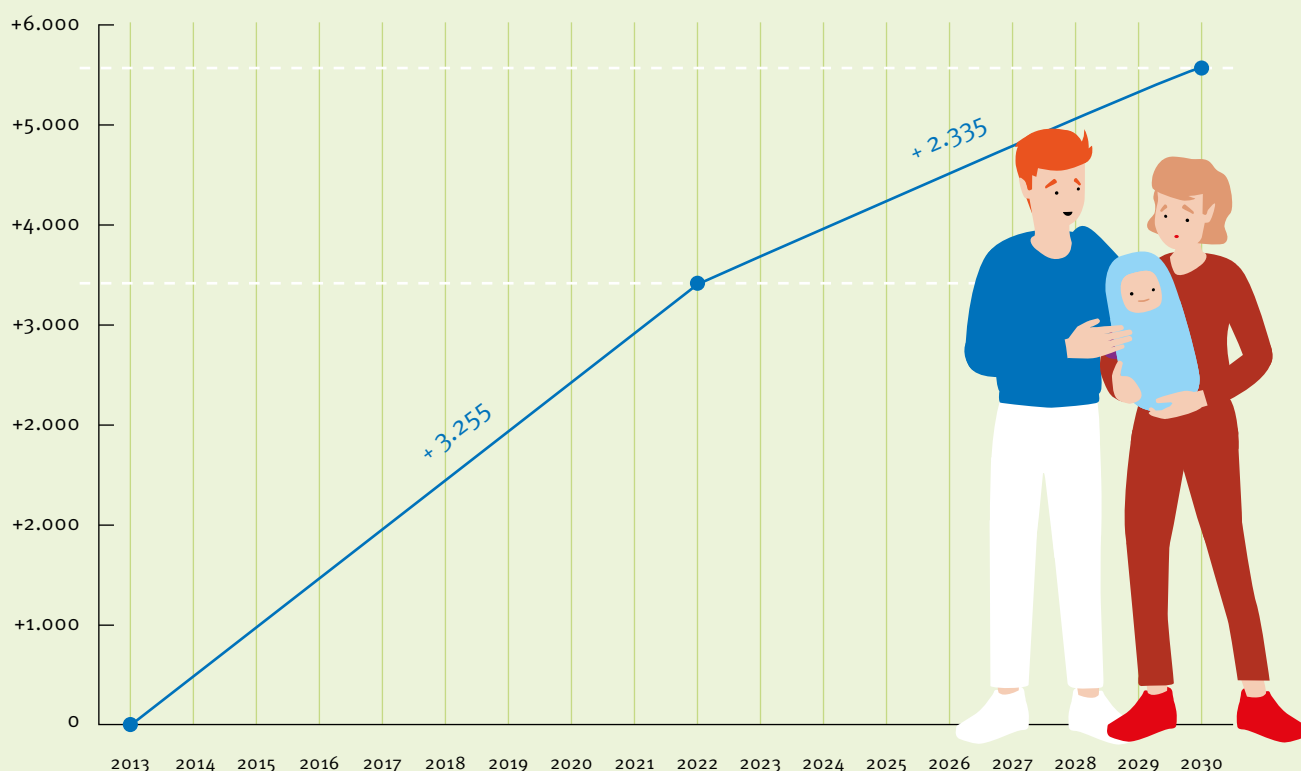

Een sterke sociale basis met (informele) ondersteuning en zorg

Om zoveel mogelijk inwoners een thuis te bieden in de wijk is een stevige sociale basis een belangrijk fundament. We streven naar een sterke sociale basis in wijken waarin we elkaar kennen, waar we naar elkaar omkijken en waar we steeds meer voor elkaar zorgen (denk aan burenhulp of mantelzorg). Naast deze zorg voor elkaar zijn er ook algemene voorzieningen en een rijk verenigingsleven. Dit draagt bij aan een sterke basis in de wijk. Voor inwoners die meer hulp en ondersteuning nodig hebben, wordt soms geïndiceerde zorg ingezet, voorbeelden hiervan zijn thuiszorg, dagbesteding, ambulante begeleiding of huishoudelijke hulp.

Trends & ontwikkelingen

Aantal huishoudens

Figuur 5: Bevolkingsgroei in de Bommelerwaard

Bevolkingsgroei en huishoudensgroei

De afgelopen jaren kent de regio Bommelerwaard een sterke bevolkingsgroei. In totaal steeg het aantal inwoners tussen 2013 en 2022 met 4.420 personen en 3.255 huishoudens. Met name jonge huishoudens verhuisden relatief vaak naar onze regio, zowel huishoudens uit overig Nederland als buitenlandse huishoudens. De verwachting is dat de bevolking blijft toenemen. We verwachten in de Bommelerwaard een groei van 2.335 huishoudens tot

2030 (Woningbehoefteonderzoek regio Bommelerwaard, 2023).

Het aantal huishoudens neemt de afgelopen jaren procentueel meer toe dan het aantal inwoners. Dit betekent dat het gemiddelde huishouden steeds kleiner wordt. Onder andere door de vergrijzing verwachten we dat deze trend zich de komende jaren blijft voortzetten (Woningbehoefteonderzoek regio Bommelerwaard, 2023).

Toenemende zorgvraag

Naast ouderen wonen er ook steeds meer andere kwetsbare mensen met een zorg- of ondersteuningsvraag in de wijk. Het gaat hier om diverse groepen, zoals inwoners met een

psychische kwetsbaarheid, inwoners met een (licht) verstandelijke beperking en jongeren die nog niet volledig zelfstandig kunnen wonen.

*Figuur 6: Ontwikkeling ondersteuningsvraag in de Bommelerwaard.
Bron: Primos 2023, CBS (2022, cijfers 2021), bewerking Stec Groep (2023)*

In de Bommelerwaard nemen zowel het aantal inwoners met een ondersteuningsvraag vanuit de Wlz, de Wmo als de Jeugdwet toe de komende jaren. De ondersteuningsvragen zijn divers. De grootste groep inwoners met een Wlz-indicatie heeft een ondersteuningsvraag vanwege een lichamelijke ziekte of aandoening of vanwege psychogeriatrische problematiek. Psychogeriatrische problematiek is een ziekte, aandoening of stoornis in of van de hersenen als gevolg van ouderdom.

Het aantal huishoudens met minimaal één Wmo-cliënt neemt naar verwachting toe. Bij veruit de grootste groep gaat het om een indicatie voor hulp in het huishouden of hulpmiddelen en diensten (bij diensten kun je denken aan een vervoersindicatie voor de regiotaaxi). In de prognose is nog geen rekening gehouden met de inkomensafhankelijke eigen bijdrage voor de Wmo, die waarschijnlijk in 2026 ingevoerd wordt. De verwachting is dat meer inwoners met een hoger inkomen zelf ondersteuning organiseren en bekostigen, waardoor de inzet van Wmo-voorzieningen afvlakt.

Toename kwetsbare inwoners in de wijk

Steeds meer mensen wonen zo lang mogelijk thuis in de wijk. Dit zorgt voor meer diversiteit en soms ook meer complexiteit in de wijk. Het gaat onder andere over inwoners met een verslaving, een vorm van dementie of inwoners met een psychische kwetsbaarheid. Een deel van deze groep wil en kan niet passend wonen in de wijk, en heeft een prikkelarme omgeving nodig.

Voorzieningenniveau

Voorzieningen zoals huisartsen, sportclubs, bushaltes en apotheken zijn niet in alle kleine kernen beschikbaar. Deze voorzieningen concentreren zich veelal in de grotere kernen. Financieel is het niet haalbaar om in alle kernen alle voorzieningen op peil te houden. Ook zorgaanbieders concentreren hun activiteiten. Er is daarmee een spanningsveld tussen enerzijds (kwetsbare) inwoners die steeds langer zelfstandig thuis blijven wonen en behoefte hebben aan 'decentraal' aanbod in de buurt en anderzijds het zorg- en voorzieningenniveau in met name de kleinere kernen. De afgelopen jaren zijn er de nodige ontwikkelingen geweest in diverse kernen gericht op ontmoeting. In 2023 zijn in Hedel en in Kerkdriel adviespleinen geopend. Hier kunnen inwoners laagdrempelig hun vragen aan de gemeente stellen of kunnen ze gewoon een kopje koffie drinken. In Zaltbommel vervult Pand 9 deze inloopfunctie waarbij onder andere het Jongerenwerk, Buurtteam en andere welzijnspartners laagdrempelig bereikbaar zijn. Sinds 2022 bevindt zich in Zaltbommel de Herstelacademie Bommelerwaard.

De Herstelacademie is een ontmoetingsplek waar inwoners met een psychische kwetsbaarheid samen komen, cursussen volgen of in groepen werken aan herstel onder leiding van ervaringsdeskundigen. Daarnaast zijn meerdere laagdrempelige inloopplekken geopend of verder doorontwikkeld waarbij ontmoeting centraal staat en ruimte is voor hulpvragen. Voorbeelden hiervan zijn de Steiger in Pand 9 in Zaltbommel, de Grote Aak in Zaltbommel, het Odensehuis in Hedel, en JOOP in Gameren.

Burenhulp en mantelzorg

Inwoners wonen steeds langer thuis in de wijk. Een aantal van deze inwoners heeft hierbij hulp of ondersteuning van familie, vrienden, burens of anderen. Door de toenemende zorgvraag en personeelstekorten in de zorg zal het beroep op mantelzorgers groeien. Echter, waar in 2018 tegenover elke oudere die mantelzorg ontvangt nog bijna 5 mantelzorgers stonden, zullen er in 2040 nog slechts 3 mantelzorgers per zorgontvanger beschikbaar zijn. Dit maakt dat de positie van mantelzorgers nog meer onder druk komt te staan. Dit versterkt het belang van netwerkversterking en voldoende ondersteuning aan mantelzorgers en mogelijkheden om de zorg tijdelijk uit handen te geven (respijtzorg).

Door de toenemende zorgvraag en personeelstekorten in de zorg zal het beroep op mantelzorgers groeien.

Opgaven

Om een sterke sociale basis met (informele) ondersteuning en zorg te realiseren focussen we ons op de volgende opgaven:

a. We werken aan een meer gemengde opbouw van woonwijken met aandacht voor een balans tussen draagkracht en draaglast in de wijk

Het streven is dat alle inwoners zo prettig mogelijk in de wijk kunnen wonen, met daarbij de ondersteuning die noodzakelijk is. Dit vraagt om goede spreiding van een gedifferentieerd aanbod van woningen en woonvormen.

Een gezonde mix van duurdere en goedkopere woningen en diverse groepen inwoners is de beste basis voor balans tussen draagkracht en draaglast. De balans tussen draagkracht en draaglast staat steeds meer onder druk. In veel wijken is het werken aan deze balans een belangrijke opgave. Mantelzorgers en burens die hulp of ondersteuning bieden aan een ander vervullen een essentiële rol in het draagkrachtig houden van een wijk. In de Bommelerwaard hebben we nadrukkelijk oog voor mantelzorgers en vrijwilligers, waarbij we hen ondersteunen en ontlasten om overbelasting te voorkomen.

In de prestatieafspraken Bommelerwaard 2024-2025 hebben gemeenten en woningcorporaties afgesproken dat in nieuwbouwplannen

minimaal 30% van de woningen sociale huurwoningen betreft. Van de vrijkomende sociale huurwoningen wordt 30% toegewezen aan specifieke doelgroepen of aan inwoners met een woonzorgindicatie. Denk hierbij aan statushouders, uitstroom uit beschermd wonen en maatschappelijke opvang, jongeren met een zorgvraag of woningen in woonzorgcomplexen zoals de Leyenstein. De overige 70% vrijkomende sociale huurwoningen wordt regulier verhuurd. Ook onder de 'reguliere' huurders bevinden zich steeds vaker kwetsbare inwoners. Hier zitten relatief veel eenoudergezinnen en ouderen bij, maar ook inwoners met bijvoorbeeld een fysieke of mentale beperking, allemaal met een relatief lager inkomen. Dit maakt dat de kwetsbare doelgroep relatief groot is in wijken waar veel sociale huurwoningen zijn. In wijken met veel sociale huurwoningen staat de draagkracht daarom onder druk. In nieuwbouwwijken stimuleren we een goede verdeling tussen sociale huurwoningen en reguliere (huur) woningen om aan die balans te werken.

b. We stimuleren ontmoeting in de wijk

Wanneer inwoners elkaar kennen en elkaar ontmoeten zijn ze eerder geneigd om elkaar te helpen en ondersteunen. We richten wijken zo in dat er voldoende ruimte is voor ontmoeten. Denk aan voldoende toegankelijke ontmoetingsplekken zoals pleinen, inloopplekken, honden uitlaatplekken en bankjes. Voorbeelden van inloopplekken die we al hebben in de Bommelerwaard zijn laagdrempelige inlooppunten bij de dorpshuizen, bibliotheken, de adviespleinen in Hedel en Kerkdriel en inwonersinitiatief de Steiger in Zaltbommel.

Het is belangrijk dat er voldoende mogelijkheden zijn voor inwoners om elkaar te ontmoeten, en dat deze vindbaar en toegankelijk zijn. Het stimuleren van ontmoeting gaat om zowel de fysieke plek als om de mensen. Naast ontmoetingsplekken zijn opbouwwerkers, sociaal makelaars of gebiedsregisseurs nodig die verbindingen leggen in een wijk of buurt. Via subsidieregelingen zetten beide gemeenten hier op in. Dit draagt bij

aan de samenredzaamheid in de wijk. Dit kan eenzaamheid in de wijk tegengaan en de ervaren gezondheid van inwoners versterken. De online inwonersplatformen KernKrachtigBommel en Onsmaasdriel vormen een plek voor en door inwoners waar ze met elkaar in contact kunnen komen en verschillende activiteiten en initiatieven kenbaar maken.

Alleen het stimuleren van ontmoeting in de wijk is niet voldoende. Het is belangrijk om te streven naar een sluitend vangnet, daar waar er onvoldoende sociale basis is. Georganiseerde inwonersinitiatieven en vrijwilligersorganisaties (denk aan sportverenigingen, ouderenbonden, kerken etc.) versterken dit sluitende vangnet. Als gemeente stimuleren we inwoners en organisaties om zelf initiatieven te starten die bijdragen aan de samenredzaamheid en de draagkracht in de wijk.

c. We zetten extra in op de leefbaarheid in wijken

Een sterke sociale basis is mede afhankelijk van de beschikbaar- en bereikbaarheid van voorzieningen in de wijk. Zo kunnen (kwetsbare) inwoners zo lang mogelijk en zo zelfstandig mogelijk meedoen in de wijk. Als gemeenten letten we op de toegankelijkheid en spreiding van diverse voorzieningen over de verschillende kernen. Daarbij stimuleren we het multifunctionele gebruik van gebouwen en locaties, om zo meerdere voorzieningen in stand te kunnen houden. Het is niet realistisch dat in elke kern alle voorzieningen fysiek aanwezig zijn. We streven naar een goede spreiding van voorzieningen over de kernen zoals dorpshuizen, bushaltes, apotheken, huisartsen, tandartsen en fysiopraktijken.

Echter zijn er nu al kernen waar weinig voorzieningen zijn of waar de beschikbaarheid onder druk staat. Voor met name deze kernen streven we naar de inzet van meer 'outreaching' voorzieningen. Dit zijn voorzieningen die naar mensen toe komen. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de bus van het jongerenwerk, een prikpost die één dagdeel in de week in een kleine kern komt, een bibliobus of een spreekuur van een jeugdconsulent bij de huisarts of medewerkers van het adviesplein die aansluiten bij bestaande initiatieven in verschillende kernen.

Een succesvolle integrale samenwerking met ketenpartners en inwoners

Samen met inwoners en ketenpartners werken wij aan krachtige wijken met een sterke sociale basis. Het meer omzien naar elkaar vraagt om een transformatie, een andere manier van denken en doen, zowel van inwoners als van professionals in de wijk. Samenwerking tussen informele zorg (zoals inwonersinitiatieven en vrijwilligersorganisaties) en formele zorg (zoals huisartsen en andere zorgaanbieders) staat centraal waarbij we blijven leren en elkaar inspireren. Daarnaast is het belangrijk dat inwoners en hun netwerk zelf de verantwoordelijkheid nemen om zich voor te bereiden op de toekomst. Dit vraagt om meer bewustwording en het bespreekbaar maken van een realistisch toekomstperspectief op wonen en zorg.

Trends en ontwikkelingen

Integraal werken

Er is een landelijke beweging gaande om steeds meer integraal te werken. Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet ingegaan. Deze wet gaat over de ruimte waarin mensen wonen, werken en ontspannen waarbij meer in samenhang wordt gekeken naar de gehele fysieke leefomgeving. Ook hier zie je de beweging van meer integraliteit en samenhang tussen verschillende terreinen. Een ander voorbeeld waarin een integrale samenwerking belangrijk is, is het Integraal Zorgakkoord (IZA) dat in 2022 is ondertekend. Dit is een akkoord waarin gemeenten, zorgverzekeraars, ziekenhuizen en diverse gezondheidszorg- en ouderenzorgorganisaties zich inspannen voor preventie en een betere samenwerking tussen eerstelijnszorg en het sociaal domein. Het doel is om de zorg voor de toekomst goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. Een van de actielijnen uit het IZA is het stimuleren van inzet van e-health, anonieme hulplijnen en digitale zorg.

Ook lokaal maken we de beweging naar meer integraal werken. In de gemeente Zaltbommel is de integrale beleidsnota 'Samenleving' vastgesteld. In de gemeente Maasdriel is de integrale beleidsnota 'Samenleven' vastgesteld. Deze nota's gaan onder andere over de sociale basis, preventie, zorg en gezondheid. Doel van deze nota's is meer integraliteit tussen de verschillende beleidsterreinen op het sociaal domein. De uitgangspunten uit deze beleidsnota's komen terug in deze woonzorgvisie.

Het bieden van een integraal welzijnsaanbod is een belangrijk speerpunt in de Bommelerwaard. In de gemeente Maasdriel is een subsidie-uitvraag sociale basis gedaan met als doel om één vangnet en netwerk te hebben voor alle welzijnsactiviteiten, zoals jongerenwerk, ouderenwerk en mantelzorgondersteuning.

Daarnaast worden er elke twee jaar prestatieafspraken gemaakt tussen gemeenten, woningcorporaties en huurdersorganisaties. In het kader van de integraliteit zijn zorgaanbieders in 2023 voor het eerst betrokken bij dit proces.

Een van de actielijnen uit het IZA is het stimuleren van inzet van e-health, anonieme hulplijnen en digitale zorg.

Opgaven

Om een succesvolle integrale samenwerking met ketenpartners en inwoners te realiseren focussen we ons op de volgende opgaven:

a. We versterken de samenwerking met inwoners en ketenpartners wonen, welzijn en zorg

Samen met inwoners, zorgaanbieders, woningcorporaties, welzijnspartijen, ouderenbonden, andere vrijwilligers- en professionele organisaties werken we in het speelveld van wonen, welzijn en zorg. Geen van de betrokkenen kan individueel de gestelde ambities behalen. Gezamenlijk staan wij aan de lat om aan de ambities te werken.

Veel mooie ideeën voor vernieuwende woonzorgconcepten of andere initiatieven gericht op een sterke sociale basis ontstaan bij inwoners, thuis aan de keukentafel of op andere plekken waar inwoners elkaar treffen. In de Bommelerwaard ondersteunen we dergelijke inwonersinitiatieven. Dit doen we onder andere door het toekennen van subsidies zoals de subsidieregeling ‘Goed idee, doe er iets mee’.

Wij blijven inzetten op een sterke samenwerking waarbij we inwoners en maatschappelijke partners actief stimuleren om met initiatieven te komen. Een samenwerking waarin het vanzelfsprekend is dat ketenpartners (zowel formeel als informeel) elkaar opzoeken, met elkaar sparren, elkaar vragen stellen en samenwerken aan het ontwikkelen van waardevolle initiatieven. Indien nodig vervullen de gemeenten hierin een regierol. Samen met partners trekken we sinds 2023 op in ketenaanpakken vanuit het GALA en het IZA. Een ander voorbeeld van een nauwe samenwerking op het gebied van wonen, zorg en veiligheid is het ketenoverleg. Hier werken partners zoals politie, zorgprofessionals en woningcorporaties samen aan ingewikkelde casuïstiek.

b. We stimuleren ouderen om te anticiperen op hun toekomstige woonzorgbehoefte samen met hun sociaal netwerk

Gedurende het leven anticiperen we op de toekomst. Als student ga je op zoek naar een studentenkamer, waarna je later misschien in een eengezinswoning trekt en een gezin sticht. In deze fase tref je verschillende aanpassingen, bijvoorbeeld het kopen van een kinderwagen of het plaatsen van een traphekje. Wanneer je ouder wordt, kom je in weer een volgende levensfase waar ook een andere woon-, welzijn- en zorgbehoefte kan ontstaan. In dit geval

zijn er vele ondersteuningsmogelijkheden vanuit bijvoorbeeld de Wmo, Wlz en de Zorgverzekeringswet (Zvw). Deze ondersteuningsmogelijkheden zijn bedoeld voor inwoners die de ondersteuning niet op eigen kracht geregeld krijgen. Het is belangrijk dat inwoners zelf verantwoordelijkheid nemen en tijdig nadenken over de toekomst. En op de toekomst anticiperen, net zoals iemand dat doet gedurende eerdere fasen in het leven.

Vragen die hier zoal terugkomen zijn:

- Waar wil ik oud worden?
- Wat betekent een nieuwe fase in het leven financieel voor mij?
- Welke zorg en ondersteuning is er beschikbaar in mijn omgeving, en welke niet?
- Welke acties moet ik nu al nemen of kan ik nu al nemen?

Vaak doet iemand dit niet alleen. Het sociaal netwerk kan hierbij een belangrijke rol spelen. Iemand uit het netwerk kan ondersteunen om het gesprek aan te gaan over die toekomst, om samen na te denken over de volgende fase en hoe hierop te anticiperen. Een juiste informatievoorziening over waar aan te denken en welke mogelijkheden er zijn, kan daarbij handvatten bieden. Om het gesprek over later te stimuleren heeft het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) onlangs de landelijke campagne 'Praat vandaag over morgen' gelanceerd. De campagne richt zich op het praten over hoe je fit wilt blijven, hoe je wilt wonen en wat je voor elkaar kunt doen als er zorg nodig is. We sluiten aan bij deze

landelijke bewustwordingscampagne en kijken hoe we deze beweging lokaal kunnen versterken met aanvullende acties.

Naast het sociaal netwerk rond een inwoner kunnen ook professionals in het veld hen stimuleren om na te denken over het ouder worden. Denk hierbij aan wijkverpleegkundigen, huisartsen, woningcorporaties, gemeente of andere partners. Zij kunnen vroegtijdig het gesprek met inwoners aangaan om meer bewustwording te creëren, hen vooruit te helpen, de mogelijkheden te bespreken en hen door te verwijzen naar de juiste plek. We gaan partners hierin de komende tijd verder faciliteren en met elkaar verbinden. Goede informatievoorziening en samenwerking is daarbij van belang. Daarnaast verkennen we met de woningcorporaties de mogelijkheden voor de inzet van instrumenten die het ouderen gemakkelijker maakt om door te stromen naar een meer geschikte huurwoning.

c. We leren van- en inspireren elkaar

De opgaven voor de toekomst zijn complex en vragen om een bepaalde transformatie, een andere manier van denken en doen, zowel van inwoners als van professionals in de wijk. Gezamenlijk staan wij aan de lat om een beweging op gang te brengen. Dit vraagt om samenwerking, veerkracht en flexibiliteit, waarin we van elkaar leren en elkaar vooral ook inspireren. Een manier van samenwerken waarin we open staan voor elkaars ideeën en aansluiten waar dit kan of waar dit mogelijk is. Samen op zoek gaan naar mogelijkheden, met creatieve aanpakken komen, en kijken naar hetgeen wat we kunnen realiseren met oog voor elkaars belangen.

De gemeenten Maasdiel en Zaltbommel hebben een bijzondere geografische ligging en sluiten aan bij verschillende regio's voor tal van onderwerpen. Voor de nationale woon- en bouwagenda sluiten we aan bij Regio Rivierenland en provincie Gelderland. Voor diverse zorgthema's, zoals beschermd wonen en maatschappelijke opvang, zijn wij onderdeel van regio Meierij en Bommelerwaard. Dit biedt soms uitdagingen, maar geeft ons ook de kans om binnen meerdere regio's te leren, en juist de succesvolle voorbeelden te vertalen naar de Bommelerwaard.

Samenvatting

Voldoende passend en divers aanbod van woningen en woonzorgvormen in gemengde wijken.

Zie pagina 11

Ambities

We werken aan voldoende divers aanbod aan woningen voor ouderen en inwoners met een zorg- ondersteuningsvraag.

We stimuleren collectieve woon(zorg)vormen.

We faciliteren (pre) mantelzorgwoningen.

Wat gaan we daarvoor doen?

We zorgen bij nieuwbouwprojecten voor meer betaalbare (huur)woningen, meer levensloopbestendig aanbod en/of meer geclusterde/collectieve woonvormen.

We zetten in op het bouwen van woningen die flexibel inzetbaar zijn voor diverse doelgroepen (met oog voor betaalbaarheid, bereikbaarheid en inclusiviteit).

We onderzoeken hoe we bestaande bouw effectiever kunnen inzetten voor inwoners met een zorg of ondersteuningsvraag.

We realiseren woonzorgconcepten indien mogelijk rond bestaande voorzieningenclusters.

We stimuleren een grotere diversiteit aan collectieve woon(zorg)vormen in samenwerking met corporaties, particuliere investeerders en zorgaanbieders. Denk aan seniorenwoonvormen CPO-projecten en woonzorgvormen waarin een mix van leeftijdsgroepen samen kan wonen en elkaar kan ondersteunen.

We onderzoeken de mogelijkheid van een bijzondere prikkelarme woonomgeving voor inwoners die niet passend wonen in een reguliere wijk.

We onderzoeken of we de mogelijkheden van (pre) mantelzorgwoningen kunnen verruimen.

Een sterke sociale basis met (informele) ondersteuning en zorg.

Zie pagina 19

Ambities

We werken aan een meer gemengde opbouw van woonwijken met aandacht voor een balans tussen draagkracht en draaglast in de wijk.

We stimuleren ontmoeting in de wijk.

We zetten extra in op leefbaarheid in wijken.

Wat gaan we daarvoor doen?

We zetten in op een gezonde mix van duurdere en goedkopere woningen met een diversiteit aan inwoners voor een balans tussen draagkracht en draaglast.

We ondersteunen mantelzorgers en vrijwilligers om hen te ontlasten en om overbelasting te voorkomen.

In nieuwbouwwijken stimuleren we een goede verdeling tussen sociale huurwoningen en reguliere (huur)woningen.

We richten wijken zo in dat er voldoende ruimte is voor ontmoeten.

We investeren in sociale verbindingen in de wijk.

We faciliteren inwoners en organisaties om zelf initiatieven te starten die bijdragen aan de samenredzaamheid en de draagkracht in de wijk.

We stimuleren het multifunctionele gebruik van gebouwen en locaties.

We zetten in op outreachende voorzieningen.

Een succesvolle integrale samenwerking met ketenpartners en inwoners.

Zie pagina 27

Ambities

We versterken de samenwerking met inwoners en ketenpartners wonen, welzijn en zorg.

We stimuleren ouderen om te anticiperen op hun toekomstige woonzorgbehoefte samen met hun sociaal netwerk.

We leren van- en inspireren elkaar.

Wat gaan we daarvoor doen?

We zetten in op een sterke samenwerking met inwoners en ketenpartners wonen, welzijn en zorg.

We ondersteunen initiatieven van inwoners en maatschappelijke partners gericht op een sterke sociale basis.

We zetten in op bewustwording en stimuleren ouderen en hun sociaal netwerk zelf verantwoordelijkheid te nemen, tijdig na te denken over de toekomst en hierop te anticiperen.

We faciliteren partners om vroegtijdig met inwoners het gesprek aan te gaan en hen te adviseren over de mogelijkheden en hen eventueel door te verwijzen.

We verkennen samen met woningcorporaties de mogelijkheden om ouderen gemakkelijker door te laten stromen naar een geschikte huurwoning.

We gaan met elkaar op zoek naar mogelijkheden en creatieve aanpakken.

Het vervolg

Deze woonzorgvisie schetst de ambities en opgaven waar de gemeente samen met ketenpartners aan gaat werken de komende jaren. Voor de uitwerking van de ambities is co-creatie de sleutel tot succes. Geen van de partijen kan de ambities individueel behalen, we hebben elkaar nodig.

Om uitvoering te geven aan de ambities en opgaven uit deze woonzorgvisie zullen acties landen in verschillende bestaande en nieuwe uitvoeringsprogramma's:

- Uitvoeringsprogramma Thuis in de wijk Bommelerwaard
- Lokale prestatieafspraken
- Omgevingsvisie en -programma
- Integraal plan van aanpak GALA
- Transformatieplannen IZA
- Volkshuisvestingsprogramma
- Regio aanpak Dakloosheid
- Urgentieregeling uit de huisvestingsverordening

Dit vraagt om een integrale manier van werken samen met verschillende domeinen. Mogelijk zijn aanvullende projecten nodig voor uitwerking van de ambities uit de woonzorgvisie.

Momenteel vindt de evaluatie van de Woonvisie Bommelerwaard plaats. Deze woonvisie loopt af in 2025. De verwachting is dat er daarna geen nieuwe woonvisie terugkomt, omdat in de omgevingsvisie het te voeren volkshuisvestingsbeleid op hoofdlijnen wordt vastgelegd. Dit beleid wordt door het college verder uitgewerkt in een verplicht volkshuisvestingsprogramma. Mogelijk zal daarna een actualisatie van deze woonzorgvisie nodig zijn.

GEMEENTE
Zaltbommel

Gemeente Zaltbommel

Postbus 10.002

5300 DA Zaltbommel

Hogeweg 11

5301 LB Zaltbommel

Telefoon: 14 0418

zaltbommel.nl

MAASDRIEL

Gemeente Maasdriel

Postbus 10.000

5330 GA Kerkdriel

Kerkstraat 45

5331 CB Kerkdriel

Telefoon: 14 0418

maasdriel.nl